

Společná výzva ministru průmyslu a obchodu a ministru životního prostředí k navýšení cílů OZE v NKEP

Česká republika potřebuje dohnat zpoždění v rozvoji obnovitelných zdrojů energie tak, aby dokázala zajistit konkurenceschopné ceny energie pro podniky i pro domácnosti. Potřebujeme posílit energetickou bezpečnost pomocí aktuálně nejdostupnějších řešení nezávislých na dovozu fosilních paliv a efektivně využít zejména evropské prostředky, která má k dispozici do roku 2030. Příležitostí pro posílení moderních řešení dává aktualizace Vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu, který je klíčovou strategií pro splnění českého podílu na evropském snižování emisí.

Díky akceleraci zelených zdrojů energie můžeme zajistit náhradu fosilních paliv levně a bez negativních dopadů na spotřebitele. Při vhodném nastavení podmínek, odstranění bariér a rozumném nastavení podpory je Česko schopné využít dostupný potenciál obnovitelných zdrojů energie. Právě ambiciózní, a přitom dosažitelné cíle, umožní efektivní proces dekarbonizace. Vláda tak nebude opakovat chyby předchozích kabinetů, které budování OZE podcenily a Česko vstoupilo do energetické krize nepřipravené.

Oceňujeme proto, že vláda vytváří podmínky pro rozvoj zelené energetiky pomocí chytře nastavené podpory pro nové větrné a solární elektrárny, učinila důležité kroky pro urychlení výstavby obnovitelných zdrojů ve stavebním zákoně, položila základy pro budoucí rozvoj sdílení energie, úspěšně dokončila proces notifikace podpory pro biometan a pracuje na přípravě tzv. akceleračních zón.

Věříme, že Česko má potenciál být ještě ambicióznější. Česká republika aktuálně upravuje svůj Vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu (NKEP), který má definovat cestu Česka k dekarbonizované a moderní energetice. Ministerstvo průmyslu a obchodu odeslalo do Evropské komise návrh NKEP, který však zdaleka nevyužívá dostupný potenciál OZE, tolik potřebný pro udržení konkurenceschopnosti českého hospodářství a posílení energetické soběstačnosti firem, obcí i domácností.

Žádáme ministra Jozefa Síkelu, aby

(i) jím vedené Ministerstvo průmyslu a obchodu podpořilo do NKEP doporučení Evropské komise na zvýšení českého cíle pro podíl OZE na konečné spotřebě energie z 30 na 33 % v roce 2030

(ii) a společně s Ministerstvem životního prostředí vedeného ministrem Petrem Hladíkem připravilo potřebné kroky, jak vyššího podílu obnovitelných zdrojů dosáhnout. Například odstraněním bariér, které brání efektivní a rychlé výstavbě obnovitelných zdrojů energie.

Důvodem zvýšení cíle pro OZE nejsou jen společné cíle Evropské unie, ale zejména zájmy samotné České republiky. **MPO a MŽP, potažmo celá vláda, tak rozhodují o:**

- **posílení energetické bezpečnosti** – obnovitelné zdroje jsou na území ČR a posilují tak bezpečnost dodávky oproti dodávkám zemního plynu a ropy; zároveň jsou široce distribuované po celém území, což omezuje jejich vojenskou zranitelnost, jakou můžeme vidět na Ukrajině;
- **posílení soběstačnosti a odolnosti firem, obcí a domácností** – vyšší rozvoj OZE dává větší příležitosti o pro elektřiny pro vlastní potřebu ve firmách, obecních budovách či jednotlivých domácnostech;
- **využití našich možností pro rozvoj OZE** - akcentujeme proto příliš nízké stropy pro výrobní kapacitu elektřiny z obnovitelných zdrojů; dle dostupných studií je potenciál pro výrobu elektřiny ze slunce a

větru vyšší než zadání scénáře WAM3 (výkon lze navýšit na cílových FVE 15,3 GW a VTE 2 GW do roku 2030 při využití dostupných finančních prostředků); **je třeba přehodnotit cíle a stropy pro výrobu elektrické energie z obnovitelných zdrojů, aby se lépe využil dostupný potenciál těchto zdrojů;** distribuční společnosti dosud kladně vyřídily připojení pro více než 20 GW obnovitelných zdrojů, což dokládá mnohem větší možnosti, než jaké byly uplatněny v dosavadní verzi NKEP ;

- **konkurenceschopné ceně elektřiny – OZE** v uvedeném rozsahu **povedou ke snížení velkoobchodní ceny elektřiny;** Česká republika se může vyhnout situaci, kdy tuzemské ceny elektřiny mohou být bez aktivních opatření o 25-35 EUR/MWh vyšší než např. v sousedním Německu;
- **zachování atraktivity České republiky** na jednotném evropském/globálním trhu – s nástupem taxonomie a ESG pravidel **se dostupnost energie z obnovitelných zdrojů stává nutnou podmínkou pro zachování českých firem v rámci dodavatelských řetězců,** usilujeme o zachování konkurenceschopnosti českého průmyslu a zamezení odchodu firem do sousedních zemí, které jim nabízí dostatek zelené a levné energie ze solárních a větrných parků;
- **ochotě bankovních a pojišťovacích institucí poskytovat své produkty tuzemským firmám;**
- **přínosu evropských prostředků pro české hospodářství** – akcentujeme chybějící opatření na aktivaci soukromých zdrojů financování, tak jak s nimi počítá agenda udržitelných financí EU zejména směřování udržitelných investic, úvěrů a dluhopisů do financování dekarbonizačních opatření dle NKEP. Nárůst investic do obnovitelných zdrojů z a roky 2023 - 2030 odpovídá růstu HDP ČR o 4,7 %;

Pro municipality či celé mikroregiony představuje rozvoj obnovitelných zdrojů na jejich území příležitost finanční participace na velkých solárních a větrných projektech s hlavním investorem, což může přinést ekonomické benefity obcím či městským rozpočtům, a tedy i konkrétním občanům daných lokalit.

Příležitost investovat do obnovitelných zdrojů je díky vhodně nastavené podpoře a očekávanému rozvoji sdílení energie otevřena také domácnostem. Běžná domácnost v rodinném domě může díky instalací fotovoltaiky o výkonu zhruba 7 kilowattů ušetřit okolo 32 tisíc Kč ročně. To v jejím rodinném rozpočtu představuje přínos v podobě de facto 13. průměrné mzdy.

Nárůst nových OZE pomůže dostat levnou zelenou energii i ke konečným spotřebitelům, jež nebydlí ve vlastním rodinném domě.

Na nutnost úpravy NKEP poukazuje i Svaz průmyslu České republiky, který ve své tiskové zprávě ze dne 25. ledna 2024, viz: <https://www.spcr.cz/aktivity/z-hospodarske-politiky/16551-sp-cr-narodni-klimaticko-energeticky-plan-je-treba-dopracovat> požaduje respektovat relevantní doporučení Evropské komise s cílem zajistit energetickou bezpečnost a soběstačnost pro svoji členskou základnu.

Věříme, že Ministerstvo průmyslu a obchodu společně s Ministerstvem životního prostředí vnímá závažnost situace a plně zohlední připomínky Evropské komise k návrh NKEP.

V Praze, dne 26. ledna 2024

Jana Morávková
výkonná ředitelka Aliance pro bezemisní budoucnost

DocuSigned by:

589F359F33C94CB...

Barbora Urbanová
ředitelka Centra pro dopravu a energetiku

DocuSigned by:

14FB2F3D423246D...

Anna Kárníková
ředitelka Hnutí DUHA

DocuSigned by:

B4750D17BA064CA...

Jan Krčmář
výkonný ředitel Solární asociace

DocuSigned by:

6D359304167B41B...

Tomáš Buzrla
výkonný ředitel Svazu moderní energetiky

DocuSigned by:

EBD09069D9A8449...